

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication

29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת ויצא SHABBOS PARSHAS V'YAITZAY
יא' כסלו תש"ס NOVEMBER 20, 1999

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 17: 4 שקיעה/יום השבת - 34: 4
זמן קריאת שמע/מ"א - 40: 8 צאת הכוכבים/מוצש"ק - 24: 5
זמן קריאת שמע/גר"א - 16: 9 לשיטת רבינו תם - 46: 5

מדעת עליון

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש וכו' (כח-יא)

איתא בגמ' חולין (צא:) כי מטא (יעקב) לחרן אמר אפשר שעברתי על מקום שהתפללו אבותי ואני לא התפללתי. כד יהיב דעתיה למיחדר קפצה ליה ארעא מיד "ויפגע במקום" ע"כ. ורבים מקשים במה שאמר "אפשר שעברתי" כאילו מסתפק, הלא ודאי כי הגיע לחרן עבר ולא התפלל?

וביאר החיד"א, הגמ"ר חיים יוסף דוד אזולאי זצ"ל, שבקפצה זו שבא יעקב לחרן אפשר אחת משתים: או בא מלאך ונשאו ליעקב והביאו לחרן, כמו שארז"ל דמבאר שבע עד חרן חיי יום ויעקב אבינו ע"ה באותו יום שיצא מבאר שבע הגיע לחרן, או שחרן נעקר ממקומו ובא אצלו. וע"ז היה יעקב אבינו מסתפק כשראה את עצמו בחרן, וזה מה שאמר "אפשר שעברתי", כלומר, דאפשר מלאך נשאו והביאו מבאר שבע לחרן ועברתי על המקום וכו', או אפשר דחרן נעקר ממקומו ובא אצלי ונמצא דלא עברתי כלל. לכן, "כד יהיב דעתיה למיחדר" - פירוש, שהסכים בדעתו דבאמת המלאך נשאו וממילא עבר על המקום, "מיד קפצה לו" ובא להר המוריה, שחרן נעקר ממקומו ובא לו, נמצא שחר המוריה רחוק ממנו ועתה בא לו.

וירא ה' כי שנאה לאה ויפתח את רחמה וכו' (כט-לא)

בבבא בתרא (קכז.) איתא "אמר רבי יונתן ראוייה היתה הבכורה לצאת מרחל, אלא שקדמתה לאה ברחמים. ומתוך צניעות שהיתה בה ברחל החזירה

ותאמר הפעם אודה את ה' על כן קראה שמו יהודה וגו' (כט-לה)

Rashi explains that Leah's reaction to the birth of her fourth son was different from the rest. She said, "Because I have received more than my expected share, from now on I shall praise Hashem."

The Chiddushei Hari"m, R' Yitzchok Meir Alter ZT"L, comments that this was why Leah called her son Yehudah, for the root of the name Yehudah is "יהודה" - *thanksgiving*. For this reason, a Jew is called a *Yehudi*, derived from the name Yehudah. Thus, the name that identifies a Jew is based upon the concept of thanksgiving, because each and every Jewish person must realize that everything that he or she has been given on this earth, is truly a Divine gift, delivered from on high from Hashem Himself. Therefore, even our name, *Yehudi*, expresses this incredible realization that everything we have is graciously bestowed upon us by Hashem our G-d.

הוא היה אומר

R' Meir'l of Premishlan ZT"L would say:

"Man is identified by his dreams. Paraoth dreamed about animals - fat cows, lean cows - whereas Yaakov saw the angels of Heaven."

R' Yosef Dov Halevi Soloveitchik ZT"L would say:

"The prayers, our fathers instituted - in the merit of our fathers. If a parent dies, one comes to shul to say the Kaddish prayer; if not for this, some people would never even see the inside of a shul!"

R' Menachem Mendel of Kutzk ZT"L would say:

"Our mother Leah cried because it was said that she was to marry Esav. We understand from here that we are not to wave aside what the *Velt* says. We must consider and fear what others think and say!"

SPONSORED BY THE

SHA'AREI TEFILLAH NIGHT KOLEL

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

the local people and made a feast, and when Boaz married Ruth, He took ten elders of the city."

R' Shlomo Zalman continued. "Lavan, as we know, was famous for his spurious nature - לבן הארמי - and was not interested in the cost of the feast. His only intent was to fool Yaakov and his townspeople into believing that he was indeed wealthy so they would put their trust in him and respect him. The whole grandeur of the wedding feast was just a way for Lavan to make people believe he was somebody that he really wasn't."

"Boaz, on the other hand, was truly an honest man. Although he was fabulously wealthy, he still chose to live in a modest fashion. Therefore, when he married Ruth, for the sake of a Mitzvah, he only invited the necessary ten people, and even then, just the city elders who didn't eat and drink much." R' Shlomo Zalman concluded, "This, then, is the obligation of an honest man, not to waste money showing off with big feasts."

TORAH GEMS

ויצא יעקב מבער שבע וילך חרנה וגו' (כח-י)

Why does the Torah tell us that Yaakov went out of Be'er Sheva, something seemingly irrelevant, since we are primarily interested in his destination?

The **Dubner Maggid, R' Yaakov Krantz ZT"L** suggests the following reason: A person undertakes a journey either because he is forced to leave his present locality or because he wishes to go to a different locality. In the case of Yaakov's journey to *Charan*, both of these reasons applied. Rivkah had told Yaakov to leave Be'er Sheva because Esav wanted to kill him. Yitzchok, however, told him to go to Charan for an entirely different reason. He said, *קום לך פדנה ארם וכו' וקח* - *Arise, go to Padan Aram and take a wife a wife from the daughters of Lavan, your mother's brother.* He was told to go there specifically to find a wife.

Thus, we find that both the departure from home and his destination, were important elements of Yaakov Avinu's journey. It is for this reason that the Torah stresses both *"ויצא"* - *he went out*, and also the Torah tells us *"וילך"* - *He went to*.

הקב"ה לה. "ע"כ בגמרא.

וביאור דבר זה, **פי' המהר"ל מפראג**, כי רחל היתה ראוייה לצאת ממנה הבכור מצד שהיא עקרת הבית של יעקב, אלא דקדמותיה לאה ברחמים. ויש לדעת, כי האדם אשר הוא מוכן לדבר שאינו טוב, נעשה הוא בעל דאגה ע"ז ומבקש תמיד רחמים. ומפני כי היתה לאה ראוייה לעשו, היתה בעלת דאגה, ואף כי לאה לא ידעה דבר זה, מ"מ מזל שלה ידע מזה ומזלה היה בוכה. ולכן היה עיני לאה גם כן רכות והיתה מבקשת שיתן השי"ת לה זיווג הגון, לפיכך מצד הרחמים הגיע לאה אל זה שנתן לה הבכורה.

אולם בשביל הצניעות שהיתה ברחל, שמעלת הצניעות שהזרע בא ממקום פנימי נסתר וקדוש, לכך ראוייה היתה רחל לבכור, שהבכור יש לו מעלת הזרע שהוא קדוש. ותבין עוד, כי רחל שהיתה צנועה זכתה לבכור יוסף, והוא נתברך "עלי עין" - שאין העין שולט, גם נתברך בברכת "וידגו לרוב בקרב הארץ", מה דגים שבים אין העין שולט, אף זרעו של יוסף אין העין שולט בם. וכ"ז בשכר הצניעות שהיתה ברחל, החזירה לה הבכור.

מעשה אבות....סימן לבנים

ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה וגו' (כט-כב)

In the early part of the 19th century, there lived a Tzaddik and Talmid of the **Gaon of Vilna ZT"L** by the name of **R' Shlomo Zalman ZT"L**. The story is told that a well-regarded Jew once came to him and disclosed his problems. It seemed that all of his acquaintances thought him to be quite a wealthy chancellor, in contact with the upper-class of society, and assumed to be part of them, as well. In reality, though, his financial situation was much the opposite and he was in dire straits. The time had arrived for him to marry off his oldest daughter and his large public image demanded that he make a big wedding feast for the rich and respected of the city, consistent with his perceived stature. The actual expense would be enormous and he was quite unable to afford it.

"R' Shlomo Zalman, please advise me how to handle this delicate situation," he pleaded with tears in his eyes.

R' Shlomo Zalman sat the man down and replied. "As we know, there are two places in *Tanach* where we are told of a wedding feast that people were invited: When Lavan was marrying off his daughter to Yaakov, *Lavan gathered all*